

Sygn. akt: II AKa 195/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Niementowska
Sędziowie:	SSA Robert Kirejew (spr.) SSA Aleksander Sikora
Protokolant:	Bartłomiej Wiench

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Będzinie Justyny Treli-Baran

po rozpoznaniu w dniu 13 lipca 2018 r. sprawy

1. M. R. s. J. i I. ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

2. E. S. s. F. i H. ur. (...) w R.

oskarżonego z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji prokuratora i obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 stycznia 2018 roku, sygn. akt XVI K 38/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego E. S. w ten sposób, że w punkcie I z podstawy prawnej skazania oraz wymiaru kary eliminuje przepis art. 294 § 1 k.k.;

2. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego M. R. i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach;

3. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

4. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokata E. F. – Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT, tytułem obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu E. S. w postępowaniu odwoławczym;

5. kosztami sądowymi postępowania odwoławczego w części dotyczącej oskarżonego E. S. obciąża Skarb Państwa.

SSA Aleksander Sikora SSA Małgorzata Niementowska SSA Robert Kirejew

Uzasadnienie wyroku z dnia 13 lipca 2018 r. w części dotyczącej oskarżonego E. S.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 8 stycznia 2018 r., sygn. akt XVI K 38/16, uznał oskarżonego E. S. za winnego tego, że w okresie od 15 maja 2009 roku do 30 czerwca 2009 roku w B., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził pokrzywdzonych: Z. K., G. L. (1), I. B., R. S., M. Ż., M. P. (1), K. S., S. W., G. L. (2), B. P., S. H., M. N., Z. B., S. S., M. J., B. S., K. P., G. P., K. B., M. P. (2), R. R., T. K., J. M., M. G. (1), P. M., L. S., B. T., M. K. P. Ś., V. Z., U. Z., J. S., J. P., P. D. i T. H. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w łącznej kwocie 210.030,- (dwieście dziesięć tysięcy trzydzieści) złotych w ten sposób, że działając pod firmą (...)H. (...) zarejestrowaną przez M. R. i na jego dane osobowe, po uprzednim zamieszczeniu przez zatrudnionych w niej pracowników na stronie portalu samochodowego OtoMoto.pl ogłoszeń o sprzedaży samochodów osobowych, doprowadził do zawarcia z nimi umów kupna-sprzedaży tych samochodów, po uprzednim wpłaceniu przez nich pieniędzy tytułem zaliczek, wprowadzając w błąd w.w. pokrzywdzonych co do zamiaru wywiązania się z zawieranych z nimi umów, i tak:

- dniu 5 czerwca 2009 roku w B., przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Z. K., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji (...) ogłoszenie sprzedaży samochodu marki V. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 22 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem G. L. (1), w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji C - (...) ogłoszenie sprzedaży samochodu marki J. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 17 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem I. B., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki A. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 17 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem R. S., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki F. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia

dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w okresie od 15 maja 2009 roku do 21 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. Ż., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie F.H.(...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki T. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 28 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. P. (1), w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki A. (...) Q. 3,0 (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 10000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 29 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem K. S., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki C. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 5000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 3 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem S. W., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki A. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 22 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem G. L. (2), w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki H. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 5000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 10 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem B. P., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na

stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji o numerze C- (...) ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 2 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem S. H., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki S. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniach 26 maja 2009 roku i 25 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. N., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki V. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 10000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w bliżej nieustalonym okresie pomiędzy 15 maja 2009 roku do 30 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Z. B., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki M. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 18 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem S. S., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki B. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 5 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. J., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki F. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 22 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem B. S., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 23 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem K. P., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki P. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 8 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem G. P., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki H. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 17 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem K. B., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki V. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 18 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. P. (2), w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki A. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 29 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem R. R., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia

dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 19 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem T. K., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki A. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 9 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem J. M., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki B. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 30 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. G. (1), w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki V. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 5800 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 28 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem P. M. w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w okresie od 23 maja 2009 roku do 25 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem L. S., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 25 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem B. T., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie

portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki a (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniach 19 maja 2009 roku i 21 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem M. K., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...) a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w okresie od 15 maja 2009 roku do 16 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem P. Ś., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki a. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 24 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem V. Z. w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki P. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 5000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 24 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem U. Z., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki T. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 5000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- dniu 13 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem J. S., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 29 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem J. P., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki O. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 18 maja 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem P. D., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki V. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 6000 zł, po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

- w dniu 18 czerwca 2009 roku w B. przy ulicy (...), działając z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem T. H., w ten sposób, że po uprzednim zarejestrowaniu firmy o nazwie (...) na dane personalne M. R. zamieścił na stronie portalu internetowego OtoMoto.pl na aukcji ogłoszenie sprzedaży samochodu marki V. (...), a następnie wprowadził w błąd wymienioną osobę co do możliwości sprowadzenia tegoż pojazdu spoza granic kraju, zawierając z nią umowę kupna-sprzedaży przedmiotowego samochodu, jednocześnie pobierając zaliczkę w kwocie 500 Euro (tj. 2.230 zł), po czym do dnia dzisiejszego nie wywiązał się z zawartej umowy doprowadzając wskazaną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem,

przez co swoim zachowaniem wyczerpał znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to, na mocy art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności.

Ponadto na mocy art. 46 § 1 k.k. zobowiązano oskarżonego E. S. do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę kwot wymienionych w poszczególnych elementach składowych przypisanego mu przestępstwa na rzecz wskazanych tamże pokrzywdzonych osób fizycznych.

Zasądzone również na rzecz obrońcy koszty nieopłaconej obrony świadczonej z urzędu, a na mocy art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwolniono oskarżonego E. S. z obowiązku zapłaty kosztów sądowych w całości obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator zaskarżając orzeczenie w całości na niekorzyść obu oskarżonych. Prokurator zarzucił w środku odwoławczym błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, iż pomiędzy sprawcami nie istniało porozumienie co do przestępczego charakteru założonej działalności gospodarczej, a także uznanie, iż po stronie M. R. nie występowała chęć wprowadzenia pokrzywdzonych w błąd, podczas gdy wnikliwa analiza zgromadzonego materiału dowodowego, ocenianego w świetle doświadczenia życiowego, winna prowadzić do odmiennego wniosku, a mianowicie, iż między E. S. i M. R. istniało porozumienie co do charakteru prowadzonej działalności i zamiaru oszukiwania pokrzywdzonych przy zawieraniu umów. Oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach.

Apelację wniosła także obrońca oskarżonego E. S. zaskarżając wyrok w części odnoszącej się do tego oskarżonego, tj. w punktach 1 i 4, zarzucając:

I. rażąco obrazę przepisów postępowania, mająca istotny wpływ na treść orzeczenia, polegająca na:

1. rażąco naruszeniu art. 443 k.p.k. – poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu i przypisanie mu oraz skazanie go za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i na mocy art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 286 k.k. wymierzenie mu kary 1 roku pozbawienia wolności – podczas gdy w uchylonym (wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt VI Ka 51/16) wyroku Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 17 listopada 2015 roku, sygn. akt II K 502/12, zaskarżonym co do osoby oskarżonego E. S. wyłącznie na korzyść tego oskarżonego – E. S. został uznany winnym zarzucanych mu czynów z art. 286 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 286 k.k. wymierzono mu karę jednego roku pozbawienia wolności;

2. rażąco naruszeniu art. 442 § 3 k.p.k. poprzez niezastosowanie się do zapatrywań karnych i wskazań sądu uchylającego orzeczenie Sądu Rejonowego w Będzinie, tak w zakresie zakazu skazania oskarżonego E. S. w oparciu o treść art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., jak też w zakresie ponowienia postępowania dowodowego co do możliwości przypisania oskarżonemu zarzucanych czynów, czego sąd II instancji uchylający orzeczenie nie przesądzał, gdzie Sąd Okręgowy w Katowicach w wydaniu zaskarżonego orzeczenia oparł się w istocie w znacznej części na postępowaniu dowodowym i ustaleniach poczynionych przez Sąd Rejonowy w Będzinie powielając te ustalenia;

3. rażąco naruszeniu przepisów art. 167 k.p.k. przy uwzględnieniu treści art. 169 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k., przy uwzględnieniu treści art. 172 k.p.k. oraz w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych składanych imieniem oskarżonego E. S. w zakresie przeprowadzenia konfrontacji pomiędzy świadkami: M. L., P. B. oraz T. S., A. B., M. G. (2), J. G. oraz oskarżonymi a świadkiem M. L.;

4. rażąco naruszeniu przepisów art. 167 k.p.k. przy uwzględnieniu treści art. 192 k.p.k. poprzez brak przeprowadzenia dowodów biegłego z zakresu pismoznawstwa i grafologii dla zweryfikowania prawdziwości twierdzeń co do utożsamiania oskarżonego E. S. z osobą M. D., gdzie świadkowie zeznawali, iż M. D. podpisywał umowy, jak też dla zweryfikowania okoliczności, czy którykolwiek dokument został podpisany przez E. S.;

5. rażąco obrazę przepisów postępowania, tj. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. polegającą na naruszeniu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie przez sąd oceny materiału dowodowego w sposób rażąco dowolny, z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, skutkującego oparciem wyroku na przypisaniu oskarżonemu zorganizowania działalności firmy (...).H. (...) z góry powziętym zamiarem wprowadzania osób trzecich w błąd w celu doprowadzenia ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem – podczas gdy powyższe wnioski w żadnej mierze nie wynikają ze zgromadzonego materiału dowodowego, gdzie sam fakt przyznania przez oskarżonego faktu, iż pomagał założyć i w początkowym okresie rozpocząć prowadzenie działalności świadczy o jego przekonaniu o legalności i rzetelności przedmiotowej działalności;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz sprzeczność poczynionych ustaleń ze zgromadzonym materiałem dowodowym mające istotny wpływ na treść orzeczenia polegający na:

1. ustaleniu, że oskarżony E. S. w okresie od 15 maja 2009 roku do 30 czerwca 2009 roku podejmował jakiegokolwiek działania wyczerpujące znamiona czynu określonego w art. 286 k.k., w szczególności, by działając z góry powziętym zamiarem doprowadził 35 osób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na łączną kwotę 210.030,00 zł, gdzie po uprzednim zamieszczeniu ogłoszeń na portalu, przez podpisanie z pokrzywdzonymi umów kupna-sprzedaży pojazdów i pobraniu zaliczek wprowadził pokrzywdzonych w błąd co do zamiaru wywiązania się z zawartych umów, podczas gdy:

- ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym zeznań oskarżonego jak i zeznań świadków wprost wynika, iż oskarżony przekonany o legalności przedsięwzięcia zorganizował biuro na działalność firmy (...) i był w nim przez okres dwóch maksymalnie trzech tygodni – co ewidentnie wyklucza możliwość popełnienia przez oskarżonego zarzucanych mu czynów w okresie miesiąca czerwca 2009 roku, albowiem w tym okresie wszelkie czynności związane z prowadzeniem działalności biura wykonywał świadek T. S.;

- żaden z pokrzywdzonych nie wskazał oskarżonego jako osoby, która była w biurze firmy w dacie zawierania umów, przedstawiała propozycje czy też pobierała pieniądze;
  - brak jest dowodów potwierdzających prowadzenie w jakikolwiek sposób rozmów przez oskarżonego z którymkolwiek z pokrzywdzonych;
  - brak jest dowodów na to, żeby to oskarżony zawierał umowy z pokrzywdzonymi
  - brak jest dowodów potwierdzających, aby podpisywał jakiegokolwiek dokumenty związane z prowadzona działalnością, w tym jako rzekomo pełnomocnik posługujący się danymi M. D.;
  - brak jest dowodów wykazujących, aby oskarżony miał możliwość dostępu i pozyskiwania środków pieniężnych uzyskanych od pokrzywdzonych;
2. przyjęcie, iż oskarżony posługiwał się dowodem osobistym na dane M. D. ze zdjęciem oskarżonego, gdzie:
- w aktach sprawy znajduje się jedynie kserokopia rzekomego dowodu, co uniemożliwia weryfikację istnienia i rzeczywistego wyglądu dowodu na dane M. D., jak też nie sposób jednoznacznie ustalić, czy osoba widniejąca na kserokopii dowodu nie jest M. D.;
  - sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego jest przyjęcie, iż przy czynności najmu pomieszczeń biurowych na rzecz M. R. obecny przy czynnościach E. S. legitymował się dowodem i to dowodem na dane M. D. – w sytuacji gdy nie było potrzeby, aby wskazywał on jakiegokolwiek dane przy tejże czynności, gdzie fakt znajomości J. (K.) G. z M. L. podważa wiarygodność zeznań tego świadka;
  - z zeznań świadków wprost nie wynika, iż osoba określana przez nich mianem M. D. była przez wszystkich utożsamiana z osobą E. S., gdzie opis osoby M. D. przedstawiany przez poszczególnych świadków znacznie się różni, w tym w swych zeznaniach świadek A. B. określiła M. D. jako osobę o czarnych włosach w wieku około 50 lat, tęgiej budowy ciała o wzroście 170 cm, a następnie wskazała, iż była to osoba o czarnych włosach, ciemnej karnacji i urody cygańskiej, następnie (na etapie zasiadania oskarżonego na ławie oskarżonych) wskazując na oskarżonego, które to twierdzenia są wzajemnie i tak wewnętrznie jak też względem zeznań pozostałych świadków sprzeczne i niespójne, a jako takie niewiarygodne.

Obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku względem oskarżonego E. S. w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach jako sądowi I instancji, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja prokuratorska w zakresie, w jakim odnosiła się do oskarżonego E. S., nie zasługiwała na uwzględnienie. Zgromadzony w toku dotychczasowego postępowania materiał dowodowy nie wskazywał na to, aby M. R. osobiście uczestniczył w czynnościach wykonawczych przestępstw oszustwa na szkodę osób fizycznych, dokonanych w ramach działalności firmy (...).H. (...), co prawidłowo ustalił sąd I instancji. Rola M. R. ograniczyła się do rozszerzenia przedmiotu zarejestrowanej na jego nazwisko działalności gospodarczej, podpisania umowy najmu biura firmy, umów rachunków bankowych i umów z operatorem telefonii komórkowej oraz przekazania środków służących do prowadzenia firmy w postaci kart i haseł do rachunków bankowych oraz kart SIM do telefonów komórkowych E. S., a za jego pośrednictwem pozostałym osobom faktycznie kierującym i nadzorującym działalność (...) z siedzibą w B.. Oskarżony M. R. osobiście nie uczestniczył we wprowadzaniu w błąd pokrzywdzonych chcących kupić od tej firmy samochody sprowadzane z zagranicy i w wyłudzeniu od nich zaliczek pieniężnych na ten cel. Zatem jego zachowania mogą być ewentualnie uznane za pomocnictwo do poszczególnych czynów kwalifikowanych z art. 286 § 1 k.k. na szkodę osób fizycznych, natomiast nie jako współsprawstwo do tych poszczególnych oszustw. Wobec tego nie było

podstaw do uchylania zaskarżonego wyroku wobec E. S. ze względu na potrzebę stwierdzenia, że działał on wspólnie i w porozumieniu także z oskarżonym M. R..

W przeważającej mierze nie była też zasadna apelacja obrońcy oskarżonego E. S. – za wyjątkiem trafnego zarzutu naruszenia przez sąd I instancji zakazu reformationis in peius, o którym mowa w art. 443 k.p.k.

W szczególności nie były trafne zarzuty dopuszczenia się przez sąd I instancji błędów w ustaleniach faktycznych wskazywanych w apelacji obrońcy. Faktem jest, że w toku postępowania nie zdołano zabezpieczyć dowodu osobistego na nazwisko M. D., którym miał się posługiwać oskarżony E. S. i w aktach znajduje się tylko jego kserokopia (k. 10). Należy jednakże zauważyć, że dość rzadko organy prowadzące postępowanie karne znajdują się w tak komfortowej sytuacji, aby miały dostęp do wszystkich źródeł dowodowych istotnych dla sprawy. Część dowodów znika w sposób nieodwracalny, bądź jest ukrywana, zwłaszcza gdy ich posiadanie, bądź posługiwanie się nimi jest zabronione - jak w przypadku przerobionego dowodu osobistego. Nie oznacza to jednak, że nie można za pomocą innych dowodów wykazywać istnienia dowodów niedostępnych i tego, co z nich wynikało. W rozpatrywanym przypadku fakt posługiwania się przez oskarżonego E. S., przy czynnościach związanych z działalnością firmy (...), przerobionym dowodem osobistym na nazwisko M. D., z umieszczonym w nim zdjęciem oskarżonego, został udowodniony ponad wszelką wątpliwość przeprowadzonymi w toku sprawy dowodami, co słusznie przyjął sąd I instancji.

Zaznaczyć należy, że jak wynika z pierwszych zeznań świadka A. B. (k. 23-25) to ona nabierając podejrzeń co do rzetelności działania firmy zapobiegliwie wykonała kserokopię dowodu osobistego, którym w siedzibie (...) w B. posługiwał się mężczyzna przedstawiający się jako M. D.. W zeznaniach wskazała też, że widniejący na kserokopii wizerunek jest fotografią mężczyzny działającego w (...) .H. (...) jako M. D., po czym po zatrzymaniu E. S. podczas okazania wizerunków osób (k. 184) jednoznacznie rozpoznała fotografię tego oskarżonego jako osoby występującej w firmie jako M. D. i posługującej się dowodem osobistym, którego kserokopię wykonała. To stanowcze rozpoznanie nie było podważane w apelacji obrońcy i nie budzi wątpliwości co do swej mocy dowodowej. Akcentowane natomiast w apelacji w istocie nieznaczące nieścisłości w poszczególnych przedstawianych przez świadka A. B. opisach wyglądu mężczyzny przedstawiającego się jako M. D. oraz fakt, że zeznając przed Sądem Rejonowym w Będzinie (k. 1898-9) starała się ona wycofać z twierdzeń, że M. D., którego znała był oskarżony E. S., nie były w stanie przekonać o błędnych ustaleniach faktycznych sądu meriti w tym zakresie, wobec wspomnianego stanowczego rozpoznania oraz istnienia całego szeregu dalszych dowodów wskazujących, że to E. S. występował w firmie (...) jako M. D. i posługiwał się przy tym dowodem osobistym na to nazwisko z wklejonym swoim zdjęciem. Wśród tych kolejnych dowodów trzeba wymienić zeznania świadka - drugiej pracownicy (...) .H. (...) – M. G. (2) rozpoznającej (k. 44-45) E. S. na okazanych fotografiach jako M. D. z firmy (...), którego zdjęcie figurowało też na kserokopii dowodu osobistego na nazwisko M. D.. Następnie potwierdzają to również wyjaśnienia M. R. (zwłaszcza z k. 1024-1028) wskazujące na posługiwanie się przez E. S. dowodem osobistym na nazwisko M. D. z wklejonym swoim zdjęciem. Co znamienne, nawet sam oskarżony E. S. w swych pierwszych wyjaśnieniach w tej sprawie z dnia 2 lipca 2009 r. (k. 113), które należy uznać za najbliższe prawdy spośród jego wypowiedzi procesowych, potwierdził, że zatrudnionym w firmie (...) .H. (...) przedstawiał się jako M. D.. Wbrew twierdzeniom apelującego brak też w takiej sytuacji rzeczywistych podstaw do kwestionowania zeznań świadka J. G., która dokładnie i zgodnie z relacjami M. R. opisała rolę przy wynajmie pomieszczenia biurowego dla firmy (...) osoby przedstawiającej się jako M. D. i rozpoznanej przez nią na rozprawie jako oskarżony E. S., z zaznaczeniem, że posługiwał się on przy tym dowodem osobistym na nazwisko (...). Fakt, że posługiwanie się dowodem osobistym w tej sytuacji nie było niezbędne nie wyklucza tego, że do posłużenia się takim dowodem w istocie doszło. Również ewentualna znajomość J. G. z M. L., której nota bene nie potwierdziła w swych zeznaniach świadek B. K. (k. 2457-2458) wnioskowana na tę okoliczność przez obronę, nie osłabiałaby wiarygodności jej zeznań w świetle ich zgodności z pozostałym miarodajnym materiałem dowodowym.

Z utrwalonych w toku postępowania przygotowawczego zeznań nieżyjącego już świadka M. D. wynika, że przed datą rozpatrywanych czynów stracił dowód osobisty i nie zgłosił tego na Policji, ani w Urzędzie Miejskim, a nadto nie zna mężczyzny, którego fotografia widnieje w jego dowodzie na okazanej mu kserokopii. Z urzędowych akt osobowych M. D. zakładanych na potrzeby wystawiania mu kolejnych dokumentów tożsamości, z których kserokopie znajdują się w aktach sprawy (k. 46-48), wynika też brak podobieństwa twarzy prawdziwego M. D. do wizerunku mężczyzny

widniejącego na znajdującej się w aktach sprawy kserokopii dowodu z k. 10. Sprzeciwia się to hipotezie apelującego, że nie można ustalić, czy osoba widniejąca na kserokopii dowodu osobistego nie jest rzeczywistym M. D..

Wspomniane nieścisłości w zeznaniach świadka A. B. nie zostały spostrzeżone i przeanalizowane przez sąd I instancji, który uznał je w całości za spójne, skorelowane z innymi dowodami i przekonujące. To niedociągnięcie przy ocenie dowodów nie miało jednak wpływu na treść rozstrzygnięcia, skoro poczynione na podstawie tego dowodu ustalenia, w świetle pozostałych wymienionych dowodów, należy uznać za odpowiadające rzeczywistości.

Z tych wszystkich przyczyn nie można było uwzględnić zarzutu ujętego w punkcie II.2 apelacji obrońcy oskarżonego E. S..

Nie doszło też do błędów w ustaleniach faktycznych podnoszonych w punkcie II.1 środka odwoławczego wniesionego na korzyść E. S.. Nie można było w żadnej mierze przychylić się do twierdzenia, że ten oskarżony przekonany był o legalności przedsięwzięcia prowadzonego pod firmą (...)H. (...). Przeczył temu w pierwszej kolejności analizowany już, prawidłowo wykazany fakt, że E. S. podczas swych działań związanych z wymienioną firmą posługiwał się przerobionym dowodem osobistym na cudze nazwisko. Jak relacjonowali świadkowie – pracownicy (...) .H. (...) A. B. i M. G. (2) - oskarżony przedstawiając się nazwiskiem M. D. przyjął je do pracy w tej firmie, a następnie przebywał w jej siedzibie nadzorując ich czynności aż do momentu pojawienia się tam T. S., co nastąpiło, wbrew twierdzeniom apelacji, około dwa-trzy tygodnie przed zakończeniem jej działalności, czyli już w czerwcu 2009 r. (zeznania A. B. k. 25, T. S. k. 26, M. G. (2) k. 38-39). W tym czasie, po wykonaniu wspólnie z M. R. czynności prowadzących do uruchomienia firmy, E. S. przebywając w siedzibie (...) .H. (...) brał udział w opłacaniu kosztów ogłoszeń o sprzedaży samochodów, negocjował z klientami warunki transakcji i ustalał wysokość wpłacanych przez nich zaliczek, a także czasami odbierał od pracownic kwoty pieniężne wpłacane przez klientów bezpośrednio w biurze firmy. Jak wynika z zeznań A. B. (k. 24), miał on też upoważnić M. G. (2) do podpisywania umów z klientami i pobierania od nich gotówki, a także wynieść z biura firmy część umów już podpisanych. Gdy do tego dodać okoliczność, że jak wynika z wiadomości SMS odnalezionej w jego telefonie, jeszcze w dniu 29 czerwca 2009 r., po uzyskaniu informacji o konieczności zakończenia faktycznej działalności firmy, kontaktował się z M. L. uzgadniając podział kwot, które wpłynęły na konto (...) .H. (...), to należy stwierdzić, że prawidłowo sąd I instancji ustalił, że E. S. był współsprawcą przypisanego mu przestępstwa oszustwa czynem ciągłym. Skoro posługiwał się przerobionym dowodem osobistym przy organizacji działalności firmy i w trakcie jej funkcjonowania, a nadto w swych pierwszych wyjaśnieniach (k. 113) opisywał umiejscowienie związanych z nią osób w hierarchii zorganizowanej grupy przestępczej, to musiał wiedzieć, że firma służy do działalności przestępczej. Jednocześnie osobiście wprowadzał niektórych z klientów w błąd co do zamiaru sprowadzenia oferowanych pojazdów do Polski i osobiście nadzorował działalność biura firmy w pierwszym okresie jej funkcjonowania, zaś na koniec omawiał podział zysków z całego procederu. Tym samym częściowo osobiście zrealizował znamiona poszczególnych czynów jednostkowych oszustwa obejmując swym działaniem w ramach przestępczego porozumienia całość czynności podejmowanych w ramach firmy, co uzasadnia przypisania mu w postaci współsprawstwa odpowiedzialności za całokształt działalności firmy (...)H. (...). Natomiast wszystkie zastrzeżenia podniesione w punkcie II.1 apelacji trzeba uznać za nieuprawnioną w świetle rezultatów postępowania dowodowego polemikę z ustaleniami sądu, opartą na prezentacji i forsowaniu tez nie znajdujących pokrycia w przeprowadzonych dowodach.

Nie wystąpiło naruszenie przepisów postępowania poprzez nieuwzględnienie wniosków obrony o dokonanie dalszych konfrontacji między wskazanymi w apelacji (pkt I.3) świadkami oraz oskarżonymi. Zgodnie z brzmieniem art. 172 k.p.k. przeprowadzenie konfrontacji ma charakter fakultatywny i zależne jest od stwierdzenia takiej potrzeby przez sąd. Nie mogło zatem dojść do obrazy przepisów postępowania poprzez nieprzeprowadzenie czynności procesowych, które nie były konieczne. Sąd I instancji uzasadnił, dlaczego nie uwzględnił wniosków o dalsze konfrontacje, poza już wykonanymi, wskazując na niemożność przeprowadzenia części z nich (co do świadków przebywających za granicą) i brak potrzeby konfrontowania pozostałych osób wobec odebrania już od nich pełnych zeznań i wyjaśnień w sposób umożliwiający właściwą ocenę ich wiarygodności. Zgodzić się też należy ze stanowiskiem, że dalsze multiplikowanie czynności konfrontacji prowadziłyby do zbędnego przedłużania postępowania karnego w tej sprawie.

Nie było również realnej potrzeby zasięgnięcia opinii biegłego z zakresu badań pisma. E. S. nie zarzucono wszakże żadnego podrobienia dokumentu, nie wiadomo, które umowy miałyby podlegać badaniu, a nadto pracownice firmy (...)H. (...) opisywały fakt wynoszenia umów z siedziby firmy przez oskarżonego i nie da się wykluczyć, że dotyczyło to dokumentów podpisanych przez niego. Przy takich uwarunkowaniach, dopuszczenie dowodu z opinii grafologicznej nie byłoby przydatne do stwierdzenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności karnej E. S..

Sąd I instancji nie uchybił również regułom rządzącym oceną przeprowadzonych w sprawie dowodów, a prawidłowo wyciągnięte z nich wnioski, jak już wyżej wykazano, musiały prowadzić do stwierdzenia, że E. S. w pełni świadomie brał udział w oszukiwaniu potencjalnych nabywców samochodów od firmy (...)H. (...) i wyłudzaniu od nich zaliczek na zakup pojazdów, które nigdy nie miały być sprowadzone do kraju. To twierdzenie przeciwne musiałyby zostać uznane za całkowicie nieuprawnione i nie wynikające logicznie z przytoczonych wyżej elementów materiału dowodowego świadczących o jego współsprawstwie przy popełnianiu oszustwa czynem ciągłym.

Sąd Okręgowy nie mógł naruszyć wskazań i zapatrywań poprzednio orzekającego w tej sprawie sądu odwoławczego przypisując E. S. odpowiedzialność karną za zarzucane czyny, skoro sąd odwoławczy rozstrzygnięcia w tym zakresie na korzyść, ani na niekorzyść oskarżonego nie przesądzał.

Niewątpliwie doszło natomiast do naruszenia przepisu art. 443 k.p.k., gdyż E. S. uznany był uprzednio przy takim samym opisie czynu przez sąd I instancji za winnego popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i wniesiono apelację tylko na jego korzyść, a zatem niedopuszczalne było przyjęcie po ponownym rozpoznaniu sprawy kwalifikacji dla oskarżonego surowszej, za jaką należy uznać skazanie za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Na obowiązujący w tym aspekcie zakaz reformationis in peius wskazywał już Sąd Okręgowy w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt VII Ka 51/16, uchylającego poprzedni wyrok sądu I instancji, czego z niewiadomych przyczyn Sąd Okręgowy orzekający tym razem w I instancji sobie nie przyswoił. Dlatego konieczna była zmiana zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonego E. S. poprzez wyeliminowanie z jego punktu 1) z podstawy prawnej skazania oraz wymiaru kary orzeczonej wobec E. S. przepisu art. 294 § 1 k.k.

Mimo przyjęcia w ten sposób łagodniejszej kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego E. S., brak było w ocenie sądu odwoławczego podstaw do złagodzenia kary orzeczonej względem tego oskarżonego, a to z uwagi na wysoki stopień społecznej szkodliwości popełnionego przestępstwa, którym wyrządzono szkodę majątkową o wysokiej łącznej kwocie wielu pokrzywdzonym – osobom fizycznym, a także z uwagi na sylwetkę i sposób życia oskarżonego, wcześniej karanego za popełnienie przestępstw umyślnych, w tym również przeciwko mieniu.

Z tych wszystkich powodów, poza opisaną zmianą, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok w części dotyczącej oskarżonego E. S., zwalniając go od kosztów sądowych postępowania odwoławczego w oparciu o przepis art. 624 § 1 k.p.k. ze względu na jego trudną sytuację majątkową.